

Utkast til forskrift om tildeling av tillatelser til akvakultur med laks, ørret og regnbueørret i sjøvann til miljøteknologiformål

Hjemmel: Fastsatt av Nærings- og fiskeridepartementet [dato] med hjemmel i lov 17. juni 2005 nr. 79 om akvakultur (akvakulturloven) § 5, § 6, § 7, § 9, § 10, § 21, § 23, § 26 og § 33a.

Kapittel 1. Innledende bestemmelser

§ 1. Formål

Akvakultur av matfisk til miljøteknologiformål skal bidra til å utvikle og kommersialisere teknologi som bidrar til å løse miljø- og arealutfordringene som norsk akvakultur med laks, ørret og regnbueørret står overfor.

§ 2. Virkeområde

Forskriften gjelder i sjøvann innenfor produksjonsområdene, slik de er avgrenset gjennom forskrift 16. januar 2017 nr. 61 om produksjonsområder for akvakultur av matfisk av laks, ørret og regnbueørret § 3.

Ved tildeling av tillatelseskapasitet etter denne forskriften gjelder:

- a. Kapitlene 1, 2, 3 og 5 gjelder når tildelingen skjer gjennom en innovasjonskonkurranse
- b. Kapitlene 1, 2, 4 og 5 gjelder når tildelingen skjer gjennom auksjon.

§ 3. Definisjoner

Utslipp av organisk materiale fra fiskeoppdrett vil i denne forskriften deles inn i tre hovedkategorier:

- 1) Organisk materiale fra begroing på merder
- 2) Løst organisk og uorganisk materiale
- 3) Partikulært materiale

Utslipp av organisk materiale fra fiskeoppdrett kan deles inn i tre hovedkategorier 1) organisk materiale fra begroing på merder, 2) løst organisk og uorganisk materiale og 3) partikulært materiale. Begroing er organisk materiale som produseres på oppdrettsstrukturene. De løste organiske stoffene er molekyler og partikler $<0,2 \mu\text{m}$ (mikrometer) som inneholder N eller P og som primært slippes ut ved lekkasje fra fekalier eller fôrspill. De løste uorganiske stoffene er næringssalter som skilles ut ved ekskresjon fra fisken. Partikulært materiale er fôrspill eller fekalier (avføring) fra fisken.

Kapittel 2. Om utlysning, søknad, vilkår og vederlag

§ 4. Utlysning av tillatelseskapasitet

Fiskeridirektoratet og fylkeskommunene skal årlig lyse ut tillatelseskapasitet til miljøteknologiformål. Departementet bestemmer når tillatelsene kan lyses ut, søknadsfrist og tillatelseskapasiteten som skal gjøres tilgjengelig i utlysningen. Departementet bestemmer også om tildelingsrunden skal gjennomføres som en innovasjonskonkurranse (kap. 3) eller om tildeling skal skje etter auksjon (kap. 4).

[I 2022 kan Fiskeridirektoratet lyse ut inntil 15 000 tonn MTB for produksjonsområdene samlet.]

Utlysningen skal blant annet inneholde:

- a) opplysninger om hvor søknadene skal sendes
- b) søknadsfrist og informasjon om at søknader som ikke er mottatt av direktoratet innen søknadsfristen vil bli avvist
- c) krav til søknaden
- d) informasjon om tildelingsmetode og minimumskriterier for å kunne tildeles tilsagn
- e) informasjon om at tillatelseskapasiteten tildeles mot vederlag. Dersom tillatelseskapasiteten skal tildeles gjennom auksjon, skal direktoratet opplyse om dette.
- f) Opplysninger om søknadsgebyr

§ 5. Krav til søknaden og saksbehandlingsgebyr

Søknaden skal sendes på skjema fastsatt av Fiskeridirektoratet. Det er tillatt å sende søknaden med rekommandert brev eller på elektronisk søknadsskjema. Oppmøte hos den enkelte fylkeskommune, enten personlig eller med sendemann, er også tillatt.

Søknaden anses som komplett innen søknadsfristens utløp, og kan verken endres eller suppleres etter at søknadsfristen har gått ut. Ved oppmøte skal søknaden være mottatt innen den i utlysningsteksten angitte dato kl. 15:00.

Søknader som innkommer etter søknadsfristen som fremkommer av utlysningsteksten, skal avvises.

Søker skal senest innen søknadsfristen ha innbetalt et saksbehandlingsgebyr på kr. 24 000 NOK. Kvittering skal vedlegges søknaden. Manglende innbetaling av gebyr fører til at søknaden avvises.

§ 6. Vederlag, rett til drift og tilknytning til produksjonsområde

Ved tilsagn om tillatelseskapasitet skal søker betale vederlag til statskassen. Dersom det skal tas et fast vederlag, fastsettes dette av departementet i forbindelse med hver tildelingsrunde. Dersom tilsagnet er vunnet gjennom auksjon, utgjør vederlaget den vinnende budsummen og innbetaling av fullt vederlag er pliktig.

Frist for å innbetale vederlaget er 15 dager, inkludert helligdager, fra søkeren har mottatt endelig tilsagn. Ved force majeure vil betalingsfristen bli utsatt tilsvarende.

Tilsagnet faller bort dersom vederlaget ikke er betalt innen fristen. Dersom tilsagnet er vunnet i en innovasjonskonkurranse, kan tildelingsmyndigheten gi tilsagn om tillatelse til neste rangerte søker. Dersom tilsagnet var tildelt gjennom en auksjon, og beløpet i sin helhet ikke er betalt innen fristen kan Fiskeridirektoratet utløse inngitt bankgaranti. Departementet kan kreve erstatning for det tap staten lider som følge av budgivers mislighold av auksjonsbeløpet.

Vederlaget blir ikke refundert ved endringer i rammebetingelser som påvirker lønnsomhet, og heller ikke ved eventuell senere inndragning eller reduksjon av tillatelsens kapasitet på bakgrunn av forhold nevnt i denne bestemmelsen, i akvakulturloven § 9 eller andre lovbestemte forhold.

Tilsagn om tillatelse gir rett til å søke om lokalitet. Retten til drift starter når tillatelsesdokument er skrevet ut. Tillatelsesdokument kan ikke skrives ut før forvaltningen har avgjort ev. klager på tildeling av tillatelser i den aktuelle tildelingsrunden.

Tillatelsen blir hjemmehørende i det produksjonsområdet tillatelsen blir skrevet ut til. Fiskeridirektoratet kan etter søknad tillate flytting til et annet produksjonsområde. En tillatelse som er flyttet fra et produksjonsområde til et annet kan ikke flyttes på nytt før det har gått minimum to år.

Alt: Tillatelsen har en varighet på 20 år fra tillatelsesdokument er skrevet ut, jf. fjerde ledd, hvorefter tillatelsen faller bort.

§ 7. Særskilte krav til drift av tillatelser tildelt til miljøteknologiformål og vilkår

Tillatelseskapasitet tildelt etter denne forskriften kan kun utnyttes på lokaliteter der minimum 60 prosent av partikulært materiale samles opp (renses) og der det ikke slippes ut egg og frittsvømmende stadier av lakselus. Dersom det er satt strengere vilkår i tillatelsen gjelder disse.

Oppfyllelse av kravene i første og andre ledd skal dokumenteres gjennom et program bestående av trendovervåking og undersøkelser av utslipp fra anlegget. Programmet skal før tillatelsen tas i bruk godkjennes av Fiskeridirektoratet og Mattilsynet. Fiskeridirektoratet kan kreve revisjon av programmet i forbindelse med godkjenning av driftsplan. Undersøkelser skal gjøres av et kompetent organ. Et kompetent organ skal dokumentere relevant faglig kompetanse for oppdragsgiver og være uavhengig oppdragsgiver.

Tillatelseskapasiteten kan ikke utnyttes på lokaliteter som ikke tilfredsstiller vilkårene, uavhengig av om tillatelseskapasiteten eksempelvis skulle inngå i et felles biomassetak eller andre liknende ordninger.

Ved tildeling av tillatelseskapasitet mot et fast vederlag skal tildelingsmyndigheten sette særskilte vilkår i tillatelsen som medvirker til at kriteriene som var avgjørende for tildelingen blir etterlevd.

Kap. 3 Tildeling av tillatelseskapasitet etter innovasjonskonkurranse

§ 8. Prioritering av søknader

Dersom departementet bestemmer at tillatelseskapasiteten skal tildeles gjennom innovasjonskonkurranse, skal tildelingsmyndigheten ved prioritering av søknader velge de søknadene som får flest innovasjonspoeng, jf. § 9.

Det kan ikke tildeles mer enn 7500 tonn tillatelseskapasitet til én søker. Taket på 7500 tonn tillatelseskapasitet gjelder uavhengig av antall søknader søker har sendt og gjelder også samlet for alle selskap innenfor samme konsern, jf. regnskapsloven § 1-3. Tildelingsmyndigheten kan heller ikke tilby mer tillatelseskapasitet enn det som er omsøkt i søknaden.

Tildelingsmyndigheten skal, innenfor rammene som følger av andre ledd, først tilby tillatelseskapasitet til søkeren som har søknaden som er rangert nr 1, deretter søkeren som har søknaden som er rangert som nr 2, osv. inntil all tillatelseskapasitet som er tilgjengelig i den aktuelle runden er allokert.

§ 9. Innovasjonspoeng, miljøpoeng og prioritering av søknader

Søker tildeles innovasjonspoeng ved å forplikte seg til å overholde et eller flere av følgende krav:

a) rensing av slam

0 poeng	Rensegrad 60 % partikulært (minimumskravet)
1 poeng	Rensegrad 65 – 70 % partikulært
2 poeng	Rensegrad 70 – 80 % partikulært
3 poeng	Rensegrad 80 – 90 % partikulært
4 poeng	Rensegrad 90 - 100% partikulært
6 poeng	Rensegrad 90 - 100% partikulært og løst

b) Elektrifisering

1 poeng Anlegget, inkludert ev. forflåte er elektrifisert.

c) Kobber

1 poeng Det brukes ikke kobber for å hindre begroing på anlegg, herunder nøter mv.

d) merking av fisk

1 poeng All fisk merkes med en metode som gjør fisken sporbar tilbake til lokalitet. Merkemethoden må være godjent av Mattilsynet.

Dersom det har betydning for tildelingen av tillatelseskapasitet og to eller flere søknader får like mange poeng, skal tildelingsmyndigheten i tillegg vurdere søknadene basert på følgende likeverdige kriterier, der tildelingsmyndigheten gir 0-6 (best) poeng innenfor hver kategori:

- Potensial for virkninger og effekter på forskning, samfunn og næringsliv. Planer for deling av kunnskap og anvendelse av resultater
- Gjennomføring (Prosjektleder og -team. Planer for gjennomføring og organisering av prosjektet)

Dersom søknader fremdeles har samme poengscore, og det er nødvendig for å avgjøre hvilken eller hvilke søknader som skal tildeles tillatelseskapasitet, foretar tildelingsmyndigheten loddtrekning.

Kap. 4 Tildeling av tillatelseskapasitet etter auksjon

§ 10. Tildeling av tillatelseskapasitet gjennom auksjon

Departementet kan bestemme at prioriteringen av søknader skal skje gjennom en auksjon. Dette vil i tilfelle fremkomme av utlysningsteksten.

En søknad om å delta i auksjonen forplikter ikke budgiver til å gi bud.

§ 11. Særskilte krav til søknad ved tildeling av tillatelseskapasitet etter auksjon

Ved innsending av søknad må budgivere akseptere auksjonsreglementet for å kunne delta i auksjonen, og videre:

- a. tilfredsstillende krav til finansiell situasjon i henhold til § 12 og avgi egenerklæring om dette, og
- b. stille bankgaranti i henhold til § 13.

Bare fysiske personer eller selskaper hjemmehørende i EØS eller Sveits kan delta i auksjonen.

For å få utstedt endelig tillatelsesdokument må den fysiske personen enten ha fødselsnummer eller D-nummer. Et selskap må være registrert med organisasjonsnummer i Brønnøysundregistrene.

§ 12. Finansiell situasjon

En budgiver kan ikke:

- a. være ute av stand til å oppfylle sine betalingsforpliktelser,
- b. ha åpnet gjeldsforhandlinger,
- c. være insolvent eller være underlagt begjæring om konkurs eller opphør,
- d. begjært frivillig opphør, eller
- e. være gjenstand for konkursbehandling eller være konkurs.

Budgiver skal gjennom registreringskjemaet avgi erklæring om egen finansiell situasjon.

§ 13. Bankgaranti

For å kunne delta i auksjonen må budgiver stille en ubetinget og ugjenkallelig bankgaranti på NOK 2 millioner. Beløpet på NOK 2 000 000 – to millioner kroner – innebærer ingen føringer for hva departementet mener produksjonskapasiteten er verdt, og medfører heller ingen begrensning av hvilket beløp man kan by under auksjonen.

Bankgarantien må være utstedt av en bank- eller finansieringsinstitusjon hjemmehørende i EØS-området, og skal være underskrevet av bank/finansieringsinstitusjonen. Garantien må være gyldig til og med tre måneder etter at auksjonen starter. Departementet vil frigjøre garantiene når det ikke lenger er aktuelt å gjøre dem gjeldende.

Bankgarantien skal inneholde informasjonen som fremgår av fastsatt bankgarantiskjema.

Original bankgaranti sendes med rekommandert brev, som merkes med «Auksjon miljøteknologitillatelse [år]», senest 5 uker før auksjonens start:

Fiskeridirektoratet
Pb. 185 Sentrum
5804 Bergen

Budgiver skal i tillegg laste opp en elektronisk kopi av bankgarantien senest 4 uker før auksjonens start.

For søknader mottatt av Fiskeridirektoratet innen søknadsfristen gjelder: Dersom Fiskeridirektoratet ikke har mottatt original bankgaranti 4 uker før auksjonen, men denne foreligger elektronisk, ber direktoratet utstederen om originalen og orienterer budgiveren om

mangelen. Dersom den originale bankgarantien ikke er direktoratet i hende 10 virkedager før auksjonen starter, vil budgiveren bli avvist.

§ 14. Nærmere bestemmelser om auksjonen

Departementet kan gi nærmere bestemmelser om gjennomføring av auksjon gjennom forskrift. Departementet kan fastsette detaljerte regler for auksjonen. De detaljerte reglene skal publiseres på Fiskeridirektoratets nettsider.

Kap. 5 Vilkår og avsluttende bestemmelser

§ 15. Tilbaketrekking på grunn av manglende etablering

Tilsagn om tillatelse eller tillatelse til miljøteknologiformål faller bort dersom det innen tre år etter vedtak om tilsagn ikke er etablert virksomhet med mer en tredjedel av tillatt biomasse.

Innehaver av tilsagn om tillatelse eller tillatelse til miljøteknologiformål kan søke om utsettelse av bortfall av tillatelse. Søknaden må foreligge minimum en måned før tilsagnet eller tillatelsen faller bort. Fiskeridirektoratet kan i særlige tilfeller innvilge en slik søknad for inntil 1 år.

§ 16. Brudd på vilkår

Brudd på de særskilte driftsvilkårene i § 7 eller vilkår i tillatelse til miljøteknologiformål kan bli møtt med reaksjoner og sanksjoner lov 17. juni 2005 nr. 79 om akvakultur.

I medhold av akvakulturloven kan Fiskeridirektoratet trekke tilbake tillatelsen til miljøteknologiformål, blant annet ved grove eller gjentatte brudd på vilkårene. En tillatelse som er trukket tilbake vil ikke bli tildelt på nytt.

§ 17. Klage

Alt: I saker om klage på vedtak om tildeling av tillatelseskapasitet til miljøteknologiformål er det kun mulig å klage på saksbehandlingsfeil, eller at det foreligger vesentlig svikt eller mangler i måten tildelingsmyndigheten har utøvet sitt skjønn. For øvrig gjelder forvaltningslovens regler om klage.

Klage på vedtak om tildeling av tillatelseskapasitet til miljøteknologiformål avgjøres i en særskilt oppnevnt klagenemnd. Klagenemnda skal ha en leder med personlig varamedlem, 4 andre medlemmer og to andre varamedlemmer. Medlemmene og varamedlemmene blir oppnevnt av departementet.

Klagenemnda kan avgjøre saker når lederen eller lederen sin vara og minst to andre medlem eller varamedlem deltar. Nemnda avgjør saker med alminnelig flertall. Ved stemmelikhet har leder eller lederen sin vara dobbeltstemme.

§ 18. Tilsyn

Fiskeridirektoratet følger tilsyn med at de særskilte driftsvilkårene og vilkår i tillatelsen overholdes. Mattilsynet følger likevel tilsyn med at driftsvilkår eller særskilte vilkår som gjelder utslipp av lakselus eller fiskevelferd overholdes.

§ 19. Søksmålsfrist

Søksmål om forvaltningsvedtak etter denne forskriften er gyldig eller krav om erstatning som følge av vedtaket, skal tas ut innen seks måneder fra det tidspunkt melding om fastsettelse av frist kom frem til vedkommende part. Det kan gis oppfriskning for oversittelse av fristen etter reglene i tvisteloven § 16-12 til § 16-14.

§ 20. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft [dato].